

A

Vojtěch
Kodet
Nedělné
příhovory

KRÁTKÉ ZAMYSLENIA
NAD ÚRYVKAMI EVANJELIA

A

Vojtěch
Kodet
**Nedělné
příhovory**

A

Vojtěch
Kodet
**Nedeľné
príhovory**

KRÁTKE ZAMYSLENIA
NAD ÚRYVKAMI EVANJELIA

© Pavel Nebojsa – Doron, Uhřice, 2019

Z českého originálu: *Nedělní promluvy – roční cyklus A*

Vydal © Zachej.sk, 2025

Grafika © Lýdia Valter

Preklad: Zachej.sk

Jazyková korektúra: Michaela Gočalová

Evanjeliové texty sú použité z Lekcionárov I. – IV.

so súhlasom Liturgickej komisie Konferencie biskupov Slovenska.

Povolenie vydané v Rožňave 22. júla 2025.

ISBN 978-80-8211-890-5

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovat' v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

Obsah

Úvod.....	8
-----------	---

ADVENTNÉ OBDOBIE

1. adventná nedeľa	11
2. adventná nedeľa	14
3. adventná nedeľa	17
4. adventná nedeľa	20

PÔSTNE OBDOBIE

Popolcová streda	25
1. pôstna nedeľa	28
2. pôstna nedeľa	31
3. pôstna nedeľa	34
4. pôstna nedeľa	38
5. pôstna nedeľa	42
Palmová (Kvetná) nedeľa – Nedeľa utrpenia Pána	46

VEĽKONOČNÉ OBDOBIE

Veľkonočná nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania	51
2. veľkonočná nedeľa	54
3. veľkonočná nedeľa	57
4. veľkonočná nedeľa	60
5. veľkonočná nedeľa	63
6. veľkonočná nedeľa	66
7. veľkonočná nedeľa	69

OBDOBIE CEZ ROK

2. nedeľa v Cezročnom období	73
3. nedeľa v Cezročnom období	76
4. nedeľa v Cezročnom období	80
5. nedeľa v Cezročnom období	83
6. nedeľa v Cezročnom období	85
7. nedeľa v Cezročnom období	88
8. nedeľa v Cezročnom období	91
9. nedeľa v Cezročnom období	94
10. nedeľa v Cezročnom období	98
11. nedeľa v Cezročnom období	101
12. nedeľa v Cezročnom období	104
13. nedeľa v Cezročnom období	107
14. nedeľa v Cezročnom období	109
15. nedeľa v Cezročnom období	112
16. nedeľa v Cezročnom období	115
17. nedeľa v Cezročnom období	119
18. nedeľa v Cezročnom období	122
19. nedeľa v Cezročnom období	125
20. nedeľa v Cezročnom období	129
21. nedeľa v Cezročnom období	132
22. nedeľa v Cezročnom období	135
23. nedeľa v Cezročnom období	138
24. nedeľa v Cezročnom období	141
25. nedeľa v Cezročnom období	144
26. nedeľa v Cezročnom období	147
27. nedeľa v Cezročnom období	150
28. nedeľa v Cezročnom období	153
29. nedeľa v Cezročnom období	156
30. nedeľa v Cezročnom období	159
31. nedeľa v Cezročnom období	162

32. nedeľa v Cezročnom období	165
33. nedeľa v Cezročnom období	168
34. nedeľa v Cezročnom období – Nášho Pána	
Ježiša Krista, Kráľa neba i zeme.....	172

SVIATKY A SLÁVNOSTI

Narodenie Pána	177
Panny Márie Bohorodičky	180
Krst Krista Pána	183
Nanebovstúpenie Pána	186
Zoslanie Ducha Svätého	188
Najsvätejšej Trojice	190
Premenenie Pána	192
Použitá literatúra	195

Úvod

Zmyslom kresťanského života je milovať Ježiša, ktorý si nás zamiloval a obetoval sa za nás. Táto láska však nie je len nejaký pocit, ale podriadenosť jeho slovu. Na konci svojho pozemského života povedal Ježiš svojim učeníkom: „Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prídeme k nemu a urobíme si uňho príbytok“ (*Jn 14, 23*). Vzťah k Božiemu slovu ovplyvňuje celý náš život. Môžeme sa považovať za kresťanov, no pritom vôbec nepoznať a nemilovať Božie slovo, nieto ešte podriaďiť mu svoj život a seba samých.

Sme pozvaní poznávať Ježišovo slovo, prebývať v ňom a mať k nemu dôverný vzťah. Toto slovo nás totiž pripodobňuje Kristovi, postupne premieňa naše zmýšľanie na jeho zmýšľanie a uvádza nás do hlbšieho poznania Ježiša, a tým aj do hlbšieho poznania nás samých – našej dôstojnosti, zmyslu nášho života a nášho poslania. Božie slovo je pravda (porov. *Jn 17, 17*) – o Bohu i o nás. Ježiš hovorí: „Slová, ktoré som vám povedal, sú Duch a život“ (*Jn 6, 63*). Sú teda aj pre nás prameňom Božieho Ducha a života.

Božie slovo je pre nás obzvlášť dôležité v časoch životných skúšok a zmätkov. Svätý Ján Zlatoústý vo svojich homíliách na Matúšovo evanjelium napísal: „Keď sa v Cirkvi udomácní heréza, vedzte, že niet iného dôkazu pravej viery a pravého kresťanstva než Sväté písmo; preto tí, čo sa obracajú inam, zahynú“ (49). Sväté písmo je teda majákom na našej životnej ceste a základom rozlišovania v našom živote.

V tejto knihe predkladám čitateľom zamyslenia nad nedeľnými evanjeliiovými úryvkami, ako sú vybrané pre slávenie nedeľnej liturgie v Rímskokatolíckej cirkvi. Ide o voľne upravené prepisy zamyslení, ktoré som v uplynulých rokoch zverejňoval na svojej webovej stránke (www.vojtechkodet.cz) alebo na svojom YouTube kanáli ([vojtechkodetcz_oficialni](https://www.youtube.com/channel/UCvJtEhKodetcz_oficialni)). Pri týchto zamysleniach som sa často inšpiroval aj úvahami a výkladmi iných autorov (pozri Použitá literatúra).

Tieto krátke zamyslenia som pripravil predovšetkým preto, aby som pomohol bratom kňazom a diakonom pri príprave nedeľných kázní a aby som zároveň ponúkol pomôcku veriacim laikom, ktorí sa chcú v modlitbe zamýšľať nad nedeľným evanjeliom ešte predtým, ako sa zúčastnia na nedeľnej liturgii. Všetkým čitateľom prajem a vyprosujem novú lásku k Božiemu slovu a duchovný úžitok z modlitby nad Svätým písmom.

P. Vojtěch Kodet, O.Carm.

V Prahe 30. septembra 2019, na sviatok svätého Hieronyma

Adventné obdobie

1. adventná nedeľa

Evanjelium • Mt 24, 37 – 44

Ako bolo za dní Noema, tak bude aj pri príchode Syna človeka. Ako v dňoch pred potopou ľudia jedli a pili, ženili sa a vydávali až do toho dňa, keď Noe vošiel do korába, a nič nezbadali, až prišla potopa a zmietla všetkých, tak bude aj pri príchode Syna človeka. Vtedy budú na poli dvaja: jeden bude vzatý, druhý sa ponechá. Dve budú mlieť na mlyne: jedna bude vzatá, druhá sa ponechá.

Bďte teda, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán. Uvážte pedsa: Keby hospodár vedel, v ktorú nočnú hodinu príde zlodej, veruže by bdel a nedovoľil by mu vniknúť do svojho domu. Preto aj vy bďte pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej nevíete.

Každý rok na začiatku Adventného obdobia počúvame Pánovu výzvu k bdelosti: „Bďte teda, lebo nevíete, v ktorý deň príde váš Pán.“ Táto výzva k bdelosti je vždy Ježišovou odpoveďou na otázky učeníkov – niekedy aj na otázky farizejov – o tom, kedy nastane koniec sveta a aké znamenia budú sprevádzať Pánov príchod. Ježiš odpovedá veľmi zaujímavo: „Bude to ako za dní Noema, ako pred potopou. Ľudia jedli a pili, ženili sa a vydávali“ (porov. Mt 24, 37). Na tom by nebolo nič zlé, keby

vo svojom bežnom živote nezabudli na Boha – na toho, ktorý je sám život.

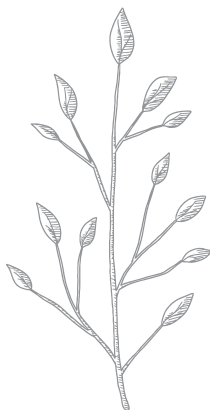
A potom tá zmienka o tom, že dvaja budú na poli – jeden bude vzatý, druhý ponechaný; dve budú mlieť obilie – jedna bude vzatá, druhá ponechaná... Nezáleží teda len na tom, čo človek robí, ale ako, prečo a pre koho to robí. Rozhodujúci je vnútorný obsah toho, čo konáme, nielen vonkajšia skutočnosť. Buď všetko prijímame ako Boží dar a s vďačnosťou prežívame každý deň – aj to, že môžeme pracovať, že máme čo jesť –, alebo žijeme zameraní len na seba, pričom si všetko privlastňujeme.

Pán hovorí, že príde uprostred nášho každodenného života. Akoby tým chcel povedať, že prichádza práve do tej obyčajnosti našich všedných dní – počas práce, pri jedle, pri našich sláveniach. Práve v tomto sa uskutočňuje Boží príchod a zároveň aj Boží súd, ktorý skúma dôvody a spôsoby nášho konania.

Na konci vždy príde „potopa“, ktorá preverí, na čom sme stávali – či sme svoj život budovali na piesku alebo na skale, teda na Kristovi alebo na sebe samých, na poslušnosti jeho slovu alebo na svetskom pohľade na život. Je pochopiteľné, že človeka, ktorý žije len pre seba, bude sužovať strach z toho, kedy príde koniec – jemu sa Pánov príchod bude javiť ako príchod zlodeja. No pre toho, kto ho očakáva s láskou a túžbou v srdci, to bude príchod Ženícha. Evanjeliová bdelosť je to isté ako túžba milujúceho srdca – znamená žiť s Pánom v každom prítomnom okamihu. Opakom bdelosti je srdce „tučné“, ktoré je tvrdou pôdou pre semeno Božieho slova – srdce zaťažené pozemskými vecami a žiadostivosťou, únikmi z reality, hýrením, svármi a závišťou (porov. *Rim 13, 13*).

Pán prichádza každý deň; záleží na nás, či máme preňho vo svojom srdci miesto a či ho očakávame s túžbou a láskou.

Pripravení na jeho príchod budeme vtedy, keď pochopíme, že nie sme hospodármi, ale služobníkmi, ktorým bolo všetko na tejto zemi iba zverené, a že naším najväčším pokladom je to, že patríme Pánovi a žijeme pre neho. Vtedy sa nebudeme musieť báť jeho druhého príchodu – skôr sa budeme tešiť, že s ním budeme navždy.

2. adventná nedeľa

Evanjelium • Mt 3, 1 – 12

V tých dňoch vystúpil Ján Krstiteľ a hlásal v judejskej púšti: „Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo.“ To o ňom povedal prorok Izaiáš: „Hlas volajúceho na púšti: ‚Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajte mu chodníky!‘“ Ján nosil odev z ľavej srsti a okolo bedier kožený opasok. Potravou mu boli kobyľky a lesný med. Vtedy prichádzal k nemu Jeruzalem a celá Judea i celé okolie Jordánu. Vyznávali svoje hriechy a dávali sa mu krstíť v rieke Jordán. Keď videl, že aj mnohí farizeji a saduceji prichádzajú k nemu na krst, povedal im: „Hadie plemeno, kto vám ukázal, ako uniknúť budúcemu hnevu!? Prinášajte teda ovocie hodné pokánia! Nenazdávajte sa, že si môžete povedať: ‚Naším otcom je Abrahám!‘ – lebo vravím vám: Boh môže Abrahámovi vzbudiť deti aj z týchto kameňov. Sekera je už priložená na korene stromov. A každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa. Ja vás krstím vodou na pokánie, ale ten, čo príde po mne, je mocnejší, ako som ja. Ja nie som hoden nosiť mu obuv. On vás bude krstíť Duchom Svätým a ohňom. V ruke má vejačku, vyčistí si humno, pšenicu si zhromaždí do sýpky, ale plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.“

Každoročne počas Adventu počúvame slová Jána Krstiteľa, ktoré nás vyzývajú k obráteniu a príprave cesty Pánovi. Máme sa obrátiť práve k nemu, lebo on nielenže prichádza, ale už je medzi nami. Máme sa odvrátiť od seba a od stvorených vecí k Ježišovi, nadviazať s ním osobný vzťah, pretože práve tento jedinečný vzťah dáva zmysel všetkému ostatnému. Od hriechu Adama má človek sklón utekať pred Bohom, no teraz je čas zmeniť smer svojej cesty a postaviť Ježiša Krista do centra svojho života. S tým súvisí aj premena nášho zmýšľania – treba prestať spoliehať sa na vlastnú zbožnosť a vložiť svoju dôveru jedine v Boha, ktorý sa zmilúva.

Obrátenie v biblickom zmysle neznamená len snahu o vlastné zdokonaľovanie. Ide predovšetkým o prijatie Ježiša – o prijatie toho, ktorý jediný môže zmeniť náš život. Ján Krstiteľ hovorí, že sa máme obrátiť, lebo sa priblížilo Božie kráľovstvo. Božie kráľovstvo však nie je nič iné ako sám Boh, je to Ježiš, ktorý prišiel medzi nás. Božie kráľovstvo znamená život pod Kristovou vládou. Obrátenie teda nie je len odvrátenie sa od hriechu, ale otvorenie sa radostnej zvesti o tom, že Boh sa k nám sklónil a čaká, či ho prijmem.

Evanjelista tu cituje proroka Izaiáša: „Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajte mu chodníky!“ S týmto výrokom býva často spojené veľké nepochopenie, pretože nás môže zvádzať k presvedčeniu, že to hlavné závisí od nás a od toho, čo urobíme my sami. Opak je však pravdou – sme pozvaní, aby sme v púšti svojho srdca a uprostred množstva činností, ktorými si zvyčajne naplňame Advent, urobili miesto pre Pána, ktorý čaká pri dverách nášho srdca.

V dnešnom evanjeliu zaznievajú aj dosť tvrdé slová na adresu tých, ktorí prišli z radov farizejov a saducejov. Ján ich nazýva hadím plemenom, pretože hoci za ním prišli, ich srdce zostalo

voči jeho slovám zatvrdené. Proroka však treba počúvať, nie sa naňho len chodiť pozerať!

„Kto vám ukázal, ako uniknúť budúcemu hnevu!?“ Ako tomu rozumieť? Máme sa azda obrátiť zo strachu pred trestom, máme sa báť Božieho hnevu? Boží hnev však nikdy nie je namierený proti nám ľuďom. Dá sa dokonca povedať, že keď sa Boh začína hnevať, je to začiatok našej záchrany – pretože Boh sa hnevá na to, čo nám ubližuje: na náš hriech, ktorý ničí dobro, ktoré do nás Boh vložil, a na zlo, ktoré sa snaží zničiť náš život. Môžeme teda povedať, že Boh sa hnevá v náš prospech – aby sme mohli žiť.

Aj obraz sekery a vejačky si žiada vysvetlenie. Sekera priložená ku koreňu stromu neznamená, že Boh má v úmysle „vytáť“ nás alebo nejakého zlého človeka, ale práve tie jedovaté korene v našich životoch, tie liany, ktoré dusia naše srdce. Ani obrazu vejačky a prečisťovania obilia na mlate sa netreba zľaknúť. Očisťovanie je veľmi dôležité, pretože nikto z nás nie je len čistým zrnom, ale ani plevami. Pšenica aj plevy sú v každom z nás – a my musíme Bohu dovoliť, aby očistil naše srdce, plevy odviaľ a aby sme mohli skončiť v Božej sýpke. Nejde teda o pekelný oheň, ale o oheň jeho lásky, ktorý nás má očistiť od všetkého, čo nie je Boh, čo nie je pravý život, čo nás od Boha odvádza.

„On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom.“ Týmto výrokom dnešné evanjelium vrcholí. On nás chce pokrstiť – teda ponoriť do svojej lásky, do čírej lásky. Preto v Adventnom období osobitne prosíme o tento prejav Božej priazne, o Ducha Svätého, o nové ponorenie do jeho lásky, ktoré smeruje k nášmu očisteniu a premene, ale predovšetkým k nášmu zjednoteniu s Milovaným.

3. adventná nedeľa

Evanjelium • Mt 11, 2 – 11

Ján bol v žalári. Keď počul o Kristových skutkoch, poslal k nemu svojich učeníkov opýtať sa: „Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ Ježiš im odpovedal: „Chodte a oznámte Jánovi, čo počujete a čo vidíte: Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čistí, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium. A blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší.“ Keď odchádzali, začal Ježiš hovoriť zástupom o Jánovi: „Čo ste vyšli na púšť vidieť? Trstinu zmietanú vetrom? Alebo čo ste vyšli vidieť? Človeka oblečeného do jemných šiat? Veď tí, čo nosia jemné šaty, bývajú v kráľovských domoch. Teda čo ste vyšli vidieť? Proroka? Áno, hovorím vám, viac ako proroka! Lebo to o ňom je napísané: ‚Hľa, ja posielam svojho posla pred tvou tvárou a on pripraví cestu pred tebou.‘ Veru, hovorím vám: Medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nepovstal nik väčší ako Ján Krstiteľ. Ale ten, kto je v nebeskom kráľovstve menší, je väčší ako on.“

„Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného?“ Táto otázka vyjadruje akúsi neistotu Jána Krstiteľa vo vzťahu ku Kristovi. Ján, ktorý rozpoznal mesiáša, ktorý videl, ako naňho zostupuje Duch Svätý, teraz pochybuje. Je dôležité uvedomiť

si, že hľadanie, krízy a pochybnosti jednoducho patria k ľudskému životu. Možno bola jeho pôvodná predstava o mesiášovi trochu iná. Možno spôsob, akým Ježiš ohlasoval evanjelium alebo ako sa správal k ľuďom, celkom nezodpovedal starozákonnému obrazu, v ktorom bol Ján formovaný. No veľkosť Jána Krstiteľa, aj uprostred jeho pochybností, spočíva v tom, že sa pýta priamo Ježiša – a preto k nemu posielala svojich učeníkov.

Kým Adam a Eva sa s otázkou obrátili na zákerného hada, Ján Krstiteľ sa pýta toho, ktorý je sám pravda – a je ochotný zmeniť svoje zmýšľanie, otvoriť sa novosti evanjelia, spochybniť seba aj svoju predstavu o mesiášovi. Vidíme tu jasný rozdiel medzi človekom viery a nábožným človekom. Zbožný človek lipne na svojom presvedčení a je ochotný preň viesť spory, ale Boha sa nepýta. Človek viery si uvedomuje, že Boha plne nepozná a nemôže ho obsiahnuť vlastným rozumom. Preto načúva, je otvorený – hoci už Boha našiel, neprestáva ho hľadať. Vie, že Boh nás nekonečne presahuje, a necháva si ním otvárať srdce i myseľ.

Ježišova odpoveď na otázku Jánových učeníkov je zvláštna – odkazuje na Izaiášovo proroctvo o Mesiášovi, ktoré Ján Krstiteľ veľmi dobre poznal. Ježiš poukazuje na ovocie svojho pôsobenia, ktoré sa zároveň má stať ovocím pôsobenia jeho učeníkov: „Slepí vidia, chromí chodia, malomocní sú čistí, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú a chudobným sa hlása evanjelium.“

Veta „A blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší“ sa niekedy nazýva desiatym blahoslavenstvom, pretože Ježiš je ten, ktorý naplnil tých deväť z kázania na hore. On je ten chudobný v duchu, on je ten, kto plače, kto je lačný a smädný po spravodlivosti, on je milosrdný, tvorca pokoja, ten, kto je prenasledovaný pre spravodlivosť. A práve na tomto všetkom sa môže pohoršiť ten, kto má o ňom vlastné predstavy. My sa mu však pripodobňujeme práve vtedy, keď ho prijímame bez výhrad

– keď si nevytvárame obraz Boha podľa svojich predstáv, ale veríme Ježišovým slovám, že kto vidí jeho, vidí Otca (porov. Jn 14, 9).

Následne sa Ježiš zastáva Jána Krstiteľa. Niekoľkokrát zaznieva otázka: „Čo ste vyšli na púšť vidieť?“ Akoby Ježiš pokračoval vo výčitkách farizejom a saducejom, ktoré začal Ján Krstiteľ, aby ich priviedol k obráteniu. Evanjelium nás vedie k zamysleniu, prečo žijeme, komu patríme, komu sme odovzdali svoj život, komu a čomu veríme. Len vtedy nebude naša viera len folklórom.

„Medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nepovstal nik väčší ako Ján Krstiteľ.“ Čo tým Ježiš myslel? Z ľudského hľadiska bol Ján vyvrcholením Starého zákona – posledným a najväčším z prorokov. A predsa, aj ten najmenší v nebeskom kráľovstve je väčší než on. No tým, že Ján prijal Krista, aj on sa stal veľkým v Božom kráľovstve, pretože tam aj ten posledný, ktorý by sám nič nedokázal, je v Kristovi novým stvorením, povýšeným k dôstojnosti Božieho dieťaťa. Preto je také dôležité, aby sme sa otvorili Božej milosti, ktorá sa ponúka zadarmo – bez našich zásluh.

